

POSUDEK MAGISTERSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

katedra mezinárodních vztahů IPS UK FSV

Jméno diplomantky

Marie Pyrihová

Název práce

The Social Construction of a Nuclear Threat: The US Nuclear Disarmament Discourse, 1945 - 2014

Konzultant práce

PhDr. Michal Smetana

Oponent práce

Mgr. Tomáš Kučera, PhD.

semestr/rok

ZS 2014/2015

počet stran

227 NS

počet znaků

410 393

1. koncepce práce

- i. volba tématu, formulace výzkumné otázky a jejich zdůvodnění; přiměřenost, původnost;
- ii. teoreticko-metodologické ukotvení – výběr a zdůvodnění; metoda zpracování;
- iii. volba zdrojů, kritický rozbor literatury, příp. dalších použitých zdrojů;
- iv. struktura textu (úplnost, správnost a přiměřenost členění, logická provázanost);

ad i. Autorka se v diplomové práci zabývá proměnami pojetí bezpečnostní hrozby související s fenoménem jaderných zbraní. Zaměřuje se na dynamiku jaderného diskursu ve Spojených státech od počátku jaderného věku (1945) až do dnešní doby. Samotný výzkumný záměr považuji za originální a po výzkumné stránce potenciálně velmi přínosný. V kontextu současné diskuse ohledně jaderné politiky prezidenta B. Obamy a tzv. humanitární iniciativy v rámci hnutí pro jaderné odzbrojení se navíc jedná i o téma velmi aktuální. Oproti původnímu projektu se však autorka nezabývá pouze diskursem v kontextu snah o jaderné odzbrojení (ať už na úrovni vládní administrativy či nevládních organizací), ale porovnává proměnu pojetí dané hrozby na dvou separátních úrovních: vládní („governmental level“) a hnutí za jaderné odzbrojení („nuclear disarmament movement level“); původní záměr přitom pracoval s dvěma úrovněmi (vládní a nevládní) v rámci hnutí pro jaderné odzbrojení. Tuto změnu nepovažuji za příliš šťastnou, protože důsledné zpracování takového tématu neodpovídá formátu diplomové práce (z tohoto faktu plyne i skutečně extrémní rozsah této diplomové práce – 227 NS). Přirozeně zde navíc dochází k prolínání obou kategorií ve chvíli, kdy se aktéři na vládní úrovni stávají součástí širšího jaderného hnutí (viz např. současný prezident Barack Obama a viceprezident Joe Biden). Je nutné i zmínit, že v důsledku této změny název práce plně neodpovídá zpracovanému tématu.

Hlavní výzkumná otázka práce (*How has the social construction of the nuclear threat changed our perception of nuclear weapons since 1945?* – s. 4) není příliš vhodně zformulována, mj. i proto, že předpokládá kauzální vztah mezi sociální konstrukcí jaderné hrozby a naším pohledem na jaderné zbraně, což neodpovídá teoreticko-

metodologickému ukotvení práce a autorka se tím v samotné práci zabývá pouze okrajově; není zároveň jasné, kdo se skrývá za zájmenem „our“. Následné doplňující výzkumné otázky pak v tomto ohledu pomohou pouze částečně; např. otázku „*Were subcategories of nuclear threat securitized from different reason than what was actually securitized?*“ jsem bohužel nebyl schopen pochopit ani po několikerém přečtení.

ad iii. Autorka v úvodní části předkládá poměrně solidně zpracované pojednání o ontologicko-epistemologických předpokladech interpretativního výzkumu a diskursivní analýzy; současně se hlásí k foucaultovskému pojetí moci a kritické perspektivě v pojetí interpretativního strukturalismu. Následně vymezuje svůj teoretický rámec na základě teorie sekuritizace v pojetí Kodaňské školy. Autorce se však bohužel nedaří propojení těchto prvků do jasné, koherentní výzkumné strategie, která by odpovídala vymezeným výzkumným otázkám/hypotézám.

ad iii. Na stranách 7–8 je možné nalézt velmi stručný rozbor literatury, který odpovídá spíše základnímu popisu volby dat/zdrojů. Autorka se zde bohužel nepokusila vymezit se vůči autorům, kteří se zabývají daným tématem, a umístit tak svoji práci do širšího kontextu akademické literatury ve svém oboru.

ad iv. Autorka rozdělila tělo textu přehledným způsobem do časově vymezených kapitol (vždy po cca deseti letech, odpovídajícím dvěma prezidentským administrativám). Ty jsou dále členěny do dvou podkapitol podle dvou úrovní analýzy („governmental level“ a „nuclear disarmament movement level“), ke kterým jsem se již kriticky vymezil výše. Jako poměrně nešťastnou vnímám třetí úroveň dělení jednotlivých kapitol, kde dochází k vymezení několika kategorií, které však nejsou u jednotlivých úrovní analyticky porovnatelné. Zatímco u vládní úrovně autorka vymezuje čtyři kategorie podle toho co je pojímáno v diskursu jako hrozba (totální jaderná válka, omezené použití jaderných zbraní, šíření j.z., testování j.z.), na straně odzbrojovacího hnutí dochází k dělení podle referenčního objektu hrozby (*kdo* je ohrožen) – svět, USA, jednotlivci, životní prostředí. V pojetí původního projektu bylo možné uplatnit *všechny* tyto kategorie na každé z daných úrovní, tj. zkoumat jak se na jednotlivých úrovních měnilo pojetí jaderné hrozby horizontálně i vertikálně. Aplikace těchto kategorií odděleně nepovažuji za analyticky smysluplné.

2. zpracování tématu (výběr zdrojů pro jednotlivé aspekty zvolené problematiky, interpretace přebíraných poznatků, argumentace, formulace vlastních poznatků, včetně vyvození závěrů, přesnost vyjadřování; příp. práce s daty – úplnost, přesnost, správnost postupů; konformita s projektem);

Autorka ve své práci vychází z řady zajímavých dat, včetně primárních zdrojů (např. prezidentské projevy). Bohužel však selhává v aplikaci dané metody a teorie. Drtivá většina práce je pouhou deskripcí, z metodologického pohledu není možné daný text považovat za diskursivní analýzu, ať už v tradičním či kritickém pojetí. Velká část textu je pouhým popisem (ne nutně nevydařeným) vývoje americké jaderné politiky a strategie, což pouze neúměrně navyšuje rozsah práce a nijak nepřispívá k zodpovězení výzkumných otázek. Deskriptivně pojatý text je pak důsledně doplněn slovesem „securitized“, bohužel však často zcela nesmyslným způsobem, který neodpovídá ani dané teorii, ani samotnému významu daného termínu (e.g., „*He securitized that with efficient civil defense, the likelihood of nuclear attack was considerably lessened.*“ – s. 17) Ačkoliv závěr obsahuje

řadu poznatků, se kterými je možné souhlasit, ve vztahu ke zvolené teorii a metodě jej není možné považovat za přesvědčivý.

3. standardy vědeckého textu (bibliografie, odkazy, citace);

Po formální stránce diplomová práce zcela odpovídá základním standardům vědeckého textu. Na použité zdroje je vždy důsledně odkazováno. Autorka je konzistentní v dodržování citačního stylu. Oproti velké části studentských prací je zde zcela správně nakládáno s přímými citacemi. Seznam použité literatury je strukturovaný a odpovídá formálním požadavkům.

4. stylistická a jazyková úroveň textu;

Stylistická a jazyková úroveň diplomové práce je obecně na relativně dobré úrovni, což je třeba ocenit především vzhledem k tomu, že je psána v anglickém jazyce. Překážkou v plynulém čtení je především nevhodné používání některých odborných termínů (viz výše). Jinak nemám v tomto ohledu vážnějších připomínek.

5. formální úplnost výtisku (čestné prohlášení, obsah, resumé, projekt);

V práci chybí resumé/summary. Jinak bez připomínek

6. dílčí připomínky (pokud nejsou uvedeny jako součást hodnocení výše uvedených aspektů práce); příp. náměty či otázky k obhajobě;

–

7. celkové hodnocení (práce ne/odpovídá požadavkům kladeným na DP; ne/doporučení práce k obhajobě; nejsilnější, příp. nejslabší stránky práce; příp. doporučení na zvláštní ocenění [pochvala děkana za vynikající DP]);

Práce odpovídá požadavkům kladeným na diplomové práce a doporučuji ji tedy k obhajobě. Po formální stránce odpovídá standardům vědeckého textu a je současně na poměrně dobré jazykové a stylistické úrovni. Silnou stránkou autorky je schopnost postupovat velmi systematicky a důsledně zpracovat takto rozsáhlé téma, při současném zachování poměrně dobré čtivosti textu. Výrazně slabší je zde ale bohužel zpracování výzkumného rámce, teoreticko-konceptuální uchopení práce a aplikace dané metody. Ačkoliv původní výzkumný záměr autorky je velmi zajímavý a má bezesporu výzkumný potenciál, jeho samotné zpracování je v řadě ohledů zcela nedostatečné. Jako konzultant práce musím vyjádřit lítost nad tím, že autorka nevyužila mé nabídky pravidelně práci konzultovat a i přes mé výslovné varování poslala první část práce v rozsahu 139 NS k posouzení až v prosinci 2014. Konečnou verzi práce jsem bohužel před jejím oficiálním odevzdáním neobdržel a tedy ani neschválil. Určitým specifickým je i skutečně extrémní rozsah 227 NS, který nepovažuji za odůvodněný. Současně si ale nejsem vědom formálního předpisu, který by stanovoval maximální rozsah diplomové práce, a není to tak dle mého názoru možné považovat na straně studentky za formální pochybení.

8. navrhovaná klasifikace.

2–3, dle výkonu při obhajobě práce
----

datum

podpis

19. 1. 2015	
-------------	--